

Nr 472.

Av herr **Nordenson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utformningen av det tekniska systemet för stödet av den inhemska smörproduktionen m. m.

I proposition till riksdagen (nr 196) har Kungl. Maj:t föreslagit vissa bestämmelser angående utformningen av det tekniska systemet för stödet av den inhemska smörproduktionen m. m.

En av de väsentligaste bristerna med det nuvarande accis- och clearing-systemet för fettråvaror m. m. är att detsamma drabbar även sådana råvaror, som komma till användning inom den tekniska industrien. Avgifter av detta slag kunna icke motiveras såsom ett skydd för den inhemska smörproduktionen. Den extra belastning som den tekniska industrien på detta sätt får vidkännas går i sista hand ut över konsumenterna av industriens produkter. Det är enligt min uppfattning orimligt att den statliga jordbruksregleringen skall medföra konsekvenser av detta slag.

Ett av huvudsyftena med det nu föreslagna nya systemet uppgives vara att befria den tekniska industrien från den råvarufördyring, som för närvarande förekommer på fettområdet. I den föreslagna förordningen angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror m. m. förutsättes i enlighet härmed (8 § andra stycket), att för fettämnen och fettsyror m. m., som kommit till användning för annat än matnyttigt ändamål eller utförts ur riket, skall finnas möjlighet att vinna restitution av sådan regleringsavgift, som upptagits i samband med importen därav. Likaså skall regleringsbidrag, motsvarande högst restitutionsbeloppet, kunna utgå för oljor och fetter av inhemskt ursprung, vilka exporteras eller användas för nyss angivna ändamål.

I tredje stycket i 8 § föreskrives emellertid tillika, att restitution resp. utbetalning av regleringsbidrag skall äga rum "i den omfattning och på de villkor" Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, jordbruksnämnden bestämmer.

Av jordbruksministerns uttalande i propositionen (s. 41) framgår icke med önskvärd tydlighet i vilken omfattning och på vilka villkor restitution resp. utbetalning av regleringsbidrag skall äga rum. Jordbruksministern framhåller, att det ur principiell synpunkt givetvis är önskvärt, att restitutionsrätten skall komma samtliga företagare inom tillverkningsområdet till godo. Å andra sidan är det enligt jordbruksministern ur administrativ synpunkt angeläget, att antalet ansökningar om restitution icke

blir alltför stort. En avvägning mellan dessa synpunkter bör enligt jordbruksministern verkställas av Kungl. Maj:t eller av jordbruksnämnden.

Jag vill i anslutning härtill som min uppfattning uttala, att den enda begränsning av restitutionsrätten, som må ifrågakomma, bör grundas på den rent praktiska synpunkten, att myndigheterna icke gärna böra taga befattning med ett stort antal ansökningar, som avse ett relativt obetydligt restitutionsbelopp. Jag har fördenskull intet att erinra mot jordbruksministerns uttalande om en begränsning av restitutionsrätten till att avse vad som överstiger ett visst belopp, exempelvis 50 kronor, per fyraveckorsperiod. Jag vill däremot bestämt vända mig mot fettråvarukommitténs förslag, refererat å s. 25 i propositionen, att restitutionsrätten skulle kunna begränsas till vissa branscher, där den är av mera väsentlig betydelse för produktionskostnaderna, eller till de fall, där den erlagda avgiften utgör mer än en viss procent av färdigvarans värde.

Restitutionsrätten bör sålunda i princip icke förbehållas någon viss bransch utan vara ovillkorlig så snart de i 8 § andra stycket angivna förutsättningarna äro för handen. Rätten bör vidare — med nyss angivna, av praktiska skäl betingade undantag — avse regleringsavgiften i dess helhet. Det bör sålunda icke få ankomma på myndigheterna att i vissa fall föreskriva, att endast viss del av regleringsavgiften skall restitueras. Skulle myndigheterna äga begränsa restitutionsrätten i nu berörda hänseenden, skulle den tekniska industrien även i fortsättningen få bidra till skyddet för den inhemska jordbruksproduktionen. Vidare skulle en sådan ordning innebära påtaglig risk för ojämn och orättvis tillämpning samt försvåra för den berörda industrien att i förväg kalkylera priset för sina fettråvaror.

Vad nu anförts i fråga om restitution av regleringsavgift för importerad råvara gäller givetvis i samma mån sådant regleringsbidrag, som skall utgå för inhemska råvaror.

Det synes mig önskvärt, att riksdagen vid sin behandling av förevarande proposition uttalar sig i den riktning som här angivits. Under hänvisning till ovanstående får jag hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 196 måtte beakta de synpunkter rörande restitutionsrätten m. m., som i motionen anförts.

Stockholm den 25 april 1953.

Harald Nordenson.
